

Izvještaj

Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji klastera studijskog programa prvog ciklusa studija Njemačkog jezika i književnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

Naziv visokoškolske ustanove: Univerzitet u Tuzli

Adresa: Dr. Tihomila Markovića br. 1
75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina

Datum posjete: 05.-07.12.2023.

Sastav komisije:

1. prof. dr. Ružica Zeljko-Zubac,	Predstavnik akademske zajednice BiH, Predsjednik komisije stručnjaka
2. Alma Hadžiselimović,	Predstavnik privrede i prakse, Član Komisije stručnjaka
3. Vesna Kosmajac,	Predstavnik studenata, Član komisije stručnjaka
4. prof. dr. Emina Berbić-Kolar,	Predstavnik međunarodnih stručnjaka, Član Komisije stručnjaka

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa radi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Sadržaj

Izveštaj.....	1
Uvodne napomene.....	3
1. Komisija.....	4
1.1 Sastav.....	4
1.2 Zadatak /uloga.....	4
1.3 Metod rada.....	4
1.3.1 Priprema.....	4
1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi.....	4
1.3.3 Pisanje izvještaja komisije.....	4
1.3.4 Formiranje mišljenja.....	5
2. Izveštaj.....	6
2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu.....	6
2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA.....	7
2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA.....	7
2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA.....	8
2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA.....	11
2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE.....	13
2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI.....	14
2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE.....	17
2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA.....	18
2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA.....	19
2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA.....	20
3. Mišljenje o ishodu akreditacije.....	24
4. Prilozi.....	26

Uvodne napomene

Komisija stručnjaka prezentuje svoje mišljenje na osnovu samoevaluacijskog izvještaja i opisuje zatečeno stanje na visokoškolskoj ustanovi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i i Odlukom o kriterijumima za studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete (HEA), pored navedenih Odluka, dostavila je Komisiji u elektronskom obliku i sljedeće dokumente:

- Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Tuzlanskom kantonu („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj 2/22),
- Rješenje o imenovanju Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova (Broj: 05-33-1-389-2/23 od 14.09.2023.).
- Samoevaluacijski izvještaj klastera za Studijske programe – *Turski jezik i književnost* (I. ciklus – Turski jezik i književnost) i *Njemački jezik i književnost* (I. ciklus – Njemački jezik i književnost; II ciklus - Metodika nastave njemačkog jezika i II ciklus - Njemačka književnost) Univerziteta u Tuzli –Filozofski fakultet
- Predložak Agende za pripremni sastanak
- Obrazac i smjernice za stručnjake (priprema posjete)
- Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterija
- Obrazac za Izvještaj komisije stručnjaka.

1. Komisija

1.1 Sastav

Komisija stručnjaka je imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, broj: 05-33-1-389-2/23 datum 14.09.2023., u sastavu:

1. red. prof. dr. Ružica Zeljko-Zubac, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH
2. Alma Hadžiselimović, predstavnik privrede i prakse, član komisije stručnjaka
3. Vesna Kosmajac, predstavnik studenata, član komisije stručnjaka
4. red. prof. dr. Emina Berbić-Kolar, predstavnik međunarodnih stručnjaka, član komisije stručnjaka

1.2 Zadatak /uloga

Komisija stručnjaka ima zadatak da :

- izvrši evaluaciju kriterija i indikatora za akreditaciju visokoškolske ustanove
- uoči dobre i loše strane visokoškolske ustanove
- definiše preporuke za unapređenje visokoškolske ustanove

Komisija je odradila sljedeće zadatke smatrajući ih važnim za kvalitetno izvršavanje svoje zadaće:

- Analizu SEI za dostavljeni klaster studijskih programa koje je dostavio Univerzitet u Tuzli / Filozofski fakultet sukladno dokumentima dostavljenim od strane HEA navedenim u Uvodnom dijelu
- Održala pripremni sastanak s predstavnicom HEA gosp. Sanelom Pašić Delahmetović 05.12.2023. u Tuzli
- 06. i 07.12.2023. posjetila Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli te održala sastanke s

velikim brojem internih i eksternih predstavnika svih aktivnosti na Univerzitetu Tuzla / Filozofskom fakultetu (Prilog - Agenda za 1. i 2. dan posjete)

- Uzela u obzir sve relevantne činjenice kako iz pisanih materijala tako i iz razgovora s osobama koje je susrela prilikom posjete.
- Pripremila i usmeno prezentirala svoja zapažanja i zaključke predstavnicima ustanove kojoj pripadaju studijski programi bez davanja mišljenja o ishodu i ocjenama
- Poslala pismeno Izvješće (bez ishoda i ocjena) gospođi Merimi Grabčanović za studij Njemačkog jezika i književnosti- I. ciklus na uvid nastavnom osoblju i zatražila njihovo mišljenje o komentarima članova Komisije. Odgovor smo dobili 12.02.2024. od gospođe Grabčanović s dodatkom za studij njemačkog jezika u kojem također nije bilo komentara na mišljenje Komisije.
- Pripremila i završila Finalno izvješće na osnovu zajedničkog dogovora svih članova Komisije.
- Pripremili Finalno izvješće na engleskom jeziku.

1.3 Metod rada

Procedura rada Komisije stručnjaka obuhvata sljedeće faze:

- Pripremu
- Posjetu visokoškolskoj ustanovi
- Pisanje izvještaja komisije
- Formiranje mišljenja.

1.3.1 Priprema

1. Predsjednica Komisije je u dogovoru s gospođom Sanelom Pašić Delahmetović iz agencije HEA dogovorila on-line sastanak s ostalim članovima Komisije kako bi se dogovorili o daljnjim koracima. On-line sastanak je održan 25.10.2023. od 13-14 sati. Tom prilikom je nakon konzultacija sa članovima Komisije odlučeno da će Predsjednica biti ujedno i tajnik. Razgovaralo se o terminu posjete UNTZ te je dogovoren datum i plan posjete. Gospođu Pašić Delahmetović smo zamolili da kontakt osoba s UNTZ, dr. sci. Merima Grabčanović, doc., pripremi Agendu za posjetu Komisije za 06. i 07.12.2023.
2. Dana 03.11.2023. održan je još jedan on-line sastanak na kojem smo razgovarali o poslanoj Agendi i tražili da prvi sastanak 06.12.2023. bude s menadžmentom UNTZ, a ne s administrativnim osobljem kako su oni naveli. Nakon našeg zahtjeva navedeno je ispravljeno.
3. Članovi Komisije stručnjaka su analizirali Samoevaluacijski izvještaj klastera studijskih programa Njemački jezik i književnost – I ciklus i Njemački jezik i književnost – II ciklus / Metodika njemačkog jezika i Njemačka književnost i Turski jezik i književnost – I ciklus
4. Definirali su listu pitanja i dali preliminarnu ocjenu ispunjenosti kriterijuma uz argumentirane primjedbe na temelju podataka iz SEI.

1.3.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi

Posjeta UNTZ je trajala 3 dana (05.-07.12.2023.), uz napomenu da je prvi dan posjete održan sastanak s predstavnicom HEA, gosp. Sanelom Pašić Delahmetović.

Tijekom posjete Komisija je realizirala niz sastanaka i razgovora s:

- 1 Menadžmentom UNTZ (prorektorima, generalnim sekretarom, dekanom FF, voditeljem II ciklusa studija)
- 2 Timom za samoevaluaciju studijskih programa (odsjeka za Turski jezik i književnost i Njemački jezik i književnost)
- 3 Predstavnicima akademskog osoblja (asistenti, docenti, izvanredni i redoviti profesori) oba odsjeka
- 4 Predstavnicima studenata I ciklusa studijskog programa Odsjeka za njemački jezik i književnost i Turskog jezika i književnosti
- 5 Predstavnicima studenata II ciklusa studijskih programa Odsjeka za njemački jezik i književnost (Njemačka književnost / Metodika nastave njemačkog jezika)
- 6 Administracijom (pravni i finansijski sektor), studentskom službom i internacionalnim uredom, IT i administrativno-tehničkim osobljem organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi
- 7 Predstavnicima alumnijske i predstavnicima tržišta rada s kojima su studijski programi u klasteru povezani.

Komisija je obišla i sve navedene prostorije koje koriste studijski programi u klasteru kako bi se uvjerila u postojanje adekvatnih fizičkih resursa.

Članovi Komisije su tijekom posjete održavali i redovite konzultativne sastanke bez predstavnika UNTZ.

1.3.3 Na kraju posjete Komisija je pripremila i prezentirala usmeni izvještaj. Prezentaciji su nazočili članovi menadžmenta UNTZ (prorektori, generalni tajnik, dekan) Pisanje izvještaja komisije

Na osnovu samoevaluacijskog izvještaja UNTZ, zatečenog stanja na visokoškolskoj ustanovi UNTZ - Filozofski fakultet, podataka dobivenih tijekom razgovora s predstavnicima svih zainteresovanih strana, predsjednik/sekretar Komisije napisala je prijedlog *Izvještaja za studijski program Njemački jezik i književnost – I ciklus* te isti predočila ostalim članovima Komisije na komentare i usuglašavanje. Nakon usuglašavanja prijedloga i komentara, ovaj Izvještaj je prihvaćen od strane svih članova Komisije. Sve ocjene kriterija prezentirane u ovom Izvještaju, kao i konačno mišljenje Komisije o ishodu akreditacije UNTZ donešene su konsenzusom.

1.3.4 Formiranje mišljenja

Kao što je već navedeno, Komisija je sve odluke donijela konsenzusom. Komisija je ispunjenost svakog kriterija za akreditaciju ocjenjivala opisno, sukladno Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 100/11 i 26/19) i to sljedećim ocjenama:

- potpuno ispunjen,
- znatno ispunjen,
- djelimično ispunjen i
- neispunjen.

U istom poglavlju (Poglavlje 2 Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini) se navodi kako Komisija može dati mišljenje za „akreditiranje visokoškolske ustanove ili studijskog programa samo u slučaju kada su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni“.

Budući da je Komisija od HEA dobila dokument „Osnova za procjenu ispunjenosti kriterija“, on je bio osnova Komisiji za davanje ocjene o ispunjenosti kriterija.

2. Izvještaj

2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu

Naziv, adresa i e-mail visokoškolske ustanove	Univerzitet u Tuzli Dr. Tihomila Markovića br. 1, 75 000 Tuzla, Bosna i Hercegovina dekan.ff@untz.ba
Internet adresa	http://www.ff.untz.ba/
Naziv, broj i datum akta o osnivanju studijskog programa	Njemački jezik i književnost, I ciklus 03-3062-4.1.4/19 od 12.06.2019.
Poresko-identifikacioni broj	4209444710005
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Skupština tuzlanskog kantona vrši prava i dužnosti osnivača Univerziteta preuzete Zakonom o Univerzitetu u Tuzlo (Službene novine Tuzlanskoga kantona, br. 13/99, 12/00, 2/02, 10/02, 11/03, 8/04, 6/05, 10/06, 9/08, 8/10 i 7/11) Rose Hadživukovića 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	Univerzitet u Tuzli zastupa rektorica dr. sci. Nermina Hadžigrahić, redovna profesorica, imenovana Odlukom br. 03-1402-1.2.2/21 od 15.03.2021. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Upisani u registar na osnovu Zakona o Univerzitetu Sl. novine TK 13/1999
Broj i datum dozvole za izvođenje studijskog programa	nema
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	nema
Kontakt osoba (za posjetu)	dr. sci. Merima Grabčanović, doc.
Broj telefona	035 306 331

2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA

STUDIJSKI PROGRAM: NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST – PRVI CIKLUS

2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.1.1 Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja

Univerzitet u Tuzli ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja za što je zadužen Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju koji djeluje na nivou Univerziteta od 2009. godine. Odbor za upravljanje kvalitetom je formiran odlukom Senata Univerziteta u Tuzli i predstavlja stalno radno tijelo sa nadležnostima u provođenju politike osiguranja kvaliteta i realizacije mjera koje donosi Senat. Osnovni okviri za formiranje i funkcioniranje Odbora utemeljeni su Bolonjskom deklaracijom koju je Bosna i Hercegovina potpisala 2003. godine, Europskim standardima i smjernicama u osiguranju kvaliteta (ENQA standardi) i domaćoj legislativi. Pravna osnova za uspostavu i funkcioniranje mehanizama za osiguranje kvaliteta definirana je Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona, Standardima i normativima za visoko obrazovanje, nizam odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju mjera na provođenju bolonjskih reformi i Statutom Univerziteta. Svi navedeni akti se mogu pronaći na web stranici [Centra](#) i čine osnovu politike kvaliteta Univerziteta u Tuzli. Uspostavljanjem [Odbora za upravljanje kvalitetom](#) na nivou fakulteta provode se definirane procedure za evaluaciju studijskih programa kao i unaprjeđenje studijskih programa. Provođenje politike osiguravanja kvaliteta studijskog programa (definirane [Politikom osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli](#) i [Strategijom osiguranja kvaliteta Univerziteta u Tuzli](#)) je zadatak Vijeća studijskog odsjeka Njemački jezik i književnost, Naučno-nastavnog vijeća Filozofskog fakulteta i menadžmenta Filozofskog fakulteta, odnosno cjelokupnog nastavnog osoblja. Osim njih uključeni su i ostali vanjski i unutrašnji sudionici. Aktivnim sudjelovanjem svih strana osigurava se kvalitet studijskog programa, te predlažu poboljšanja koja se potom provode u praksi.

2.2.1.2 Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata

Promocija istraživačkog rada se osigurava prijavljivanjem i sudjelovanjem u domaćim i međunarodnim naučno-istraživačkim projektima što im pruža mogućnost publiciranja naučnih radova u koautorstvu s naučnicima iz inozemstva, ali i sudjelovanje u drugim oblicima suradnje s kolegama iz inozemstva. Ova suradnja kroz projekte doprinosi i mobilizaciji i internacionalizaciji studijskih programa, iako je studij njemačkog kao takav već internacionalan, jer se nastava i svi oblici rada odvijaju na njemačkom jeziku. Iako Univerzitet u Tuzli nema službeno poseban software za provjeru plagiranja, nastavnici se prilikom pisanja radova snalaze tako što radove šalju u međunarodne časopise koji imaju mehanizme za otkrivanje plagijata. Časopisi koje izdaje

Univerzitet u Tuzli, a u kojima često objavljuju nastavnici i saradnici sa matične ustanove su: Časopis ExELL (Explorations in English Language and Linguistics) koji koristi softver ithenticate.com, dok DHS (Društvene i humanističke studije) koristi turnitin.com.

2.2.1.3 Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome

Provođenje politike osiguravanja kvaliteta studijskog programa (definirane [Politikom osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli](#) i [Strategijom osiguranja kvaliteta Univerziteta u Tuzli](#)) je zadatak Vijeća studijskog odsjeka Njemački jezik i književnost, Naučno-nastavnog vijeća Filozofskog fakulteta i menadžmenta Filozofskog fakulteta, odnosno cjelokupnog nastavnog osoblja, kao i ostalih vanjskih i unutrašnjih sudionika, budući da bez aktivnog učešća svih strana nije moguće osigurati kvalitet studijskog programa, predložiti poboljšanja, niti ih djelotvorno provesti u praksi. Vijeće studijskog odsjeka ima nadležnosti definirane Statutom Univerziteta u Tuzli ([član 144.](#)), koje predstavljaju nadležnosti obezbjeđenja stručnosti i kvaliteta izvođenja studijskih programa. Na nivou studijskog programa, osiguranje kvaliteta se provodi na osnovu evaluacije rada nastavnika i saradnika, praćenja ocjenjivanja, evaluacije dostupnosti resursa za proces učenja, evaluacije podrške studentima, praćenja studentske prolaznosti, praćenja zadovoljstva svih učesnika studijskim programom, te njihovom informiranošću o studijskom programu.

Ocjena ispunjenosti kriterija: *ZNATNO ISPUNJEN*

Preporuke Komisije stručnjaka:

Provođenje i osiguravanje kvalitete studijskog programa je na visokoj razini i u nju su uključeni svi čimbenici od Senata, Fakultetskog vijeća, Vijeća studija te studenti i trenutni i bivši. Vodi se računa o internacionalizaciji programa pa domaći nastavnici objavljuju svoje radove u koautorstvu s kolegama u inozemnim publikacijama pri čemu se isti recenziraju i provjeravaju. Međutim iako se i nastavnici i studenti snalaze na razne načine kada objavljuju svoje radove, ipak je potrebno što prije osigurati software za provjeru plagiranja na razini Univerziteta.

2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.2.1 Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.

[Član 172. Statuta Univerziteta u Tuzli](#) propisuje način utvrđivanja prijedloga za usvajanje novih studijskih programa, odnosno nastavnih planova i programa sva tri ciklusa studija, kao i sadržaj i usklađivanje istih. Prema ovom članu Statuta Vijeće studijskog odsjeka, na prijedlog voditelja odsjeka ili užih naučnih oblasti/katedri a u skladu s odlukom o utvrđivanju užih naučnih oblasti/katedri, utvrđuje prijedlog studijskih programa, odnosno nastavnih planova i programa sva tri ciklusa studija, te ih dostavlja naučno-nastavnom vijeću fakulteta na usvajanje, a prijedlog naučno-nastavnog vijeća usvaja Senat Univerziteta u Tuzli. Nadalje, član 67. [Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona](#) propisuje proceduru uvođenja novog studija. Fakulteti kao organizacione jedinice univerziteta mogu uvesti novi studij u skladu sa [Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona](#). Studijske programe usvaja Senat na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona i prethodnu saglasnost rektora. Također, član 24. Zakona o visokom

obrazovanju Tuzlanskog kantona propisuje da se prije uvođenja novog studijskog programa provodi postupak licenciranja studijskog programa koji vrši Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona na osnovu zahtjeva visokoškolske ustanove.

U osiguranju kvaliteta studijskog programa I ciklusa Njemački jezik i književnost učestvuju unutrašnji sudionici, nastavno osoblje, studenti kao članovi Vijeća odsjeka i putem studentske ankete kao instrumenta za evaluaciju i ocjenu stepena kvaliteta realizacije studijskih programa.

2.2.2.2 Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa

Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnim reformskim procesima. U pravilu, prilikom donošenja novih ili usklađivanja postojećih studijskih programa uzimaju se u obzir određeni pokazatelji s tržišta rada, rezultati praćenja provođenja postojećih studijskih programa, te ljudski resursi i dostignuća nauke i obrazovanja. Studijski program I ciklusa Njemački jezik i književnost postoji od 1998. godine, te je od tada više puta inoviran u skladu sa važećim procedurama i reformskim procesima koji su bili u toku (kao što je uvođenje bolonjskog procesa).

Pri zadnjoj inovaciji studijskog programa koji je u primjeni od 2019/20. godine uzeto je u obzir mišljenje svih zainteresiranih strana, dakle struke, studenata, akademskog osoblja, kao i ljudski i prostorni resursi, dostignuća u nauci i obrazovanju, te uporedivost studijskog programa sa srodnim akreditiranim programima u zemlji i regionu. Prilikom redovitog četverogodišnjeg inoviranja studijskog programa, teži se usklađivanju studijskog programa sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima u oblasti njemačkog jezika, književnosti i kulturologije, prevodilaštva, uvođenjem i primjenom međunarodnih obrazovnih trendova, naučnih dostignuća i multidisciplinarnih znanja pri osmišljavanju novih predmeta ili novih sadržaja u postojećim predmetima. Uzimaju se u obzir i zahtjevi tržišta rada, odnosno mišljenje strukovnih udruženja i svršenih studenata.

2.2.2.3 Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu

Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i inostranstvu (Univerzitet u Sarajevu, Filozofski fakultet, Odsjek za germanistiku (<http://ff.unsa.ba/index.php/bs/o-odsjeku-ger>); Sveučilište u Zadru, Odjel za germanistiku (<http://www.unizd.hr/njemacki>); Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za germanistiku (<http://www.ffzg.unizg.hr/german/cms/index.php>); Sveučilište u Osijeku, Filozofski fakultet, Odsjek za njemački jezik i književnost (<https://www.ffos.unios.hr/germanistika>); Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za germanistiku (<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/katedre/germanistika/>); Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Katedra za njemački jezik i književnost (http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/odseci/fakultet_odseci_germanistika.html). Također, studijski program je uporediv sa srodnim četverogodišnjim studijskim programima na javnim univerzitetima u Bosni i Hercegovini poput onih na Univerzitetu u Sarajevu, Univerzitetu Džemal Bijedić u Mostaru, Univerzitetu u Zenici, Univerzitetu u Bihaću. Usklađenost studijskog programa sa programima u regiji (i šire) omogućava studentima nesmetanu mobilnost i olakšava im

participiranje u nastavi na inostranim univerzitetima.

2.2.2.4 Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA)

Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, [Kvalifikacijskim okvirom u Bosni i Hercegovini](#) i [Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja \(QF-EHEA\)](#). [Ishodi učenja](#) koji su utvrđeni studijskim programom sastavni su dio istog, a silabusi pojedinačnih predmeta sadrže ishode učenja za taj predmet. Oni jasno opisuju znanja i vještine koje će studenti imati po završetku studija, a usklađeni su i sa sistemom ECTS kredita i važećim kvalifikacionim okvirom.

U studiju I ciklusa Njemačkog jezika i književnosti sticanje primijenjenih i praktičnih kompetencija ima jednaku težinu kao i uvođenje u polje naučnih i teorijskih znanja. Studenti time tokom studija stiču generičke i specifične kompetencije (detaljni pregled stečenih kompetencija i ishoda učenja se nalazi u [općim odredbama studijskog programa](#)).

2.2.2.5 Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti

Pored obaveznih dijelova u Nastavnom planu i programu nalazimo i sljedeće: pregled obaveznih i izbornih predmeta, opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om. U silabusima svakog pojedinačnog nastavnog predmeta nalaze se podaci o okvirnom sadržaju nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), načinu provjere i vrednovanju kontinuiranog sticanja znanja studenata, ishodima učenja, kao i listom obavezne i dopunske literature. Dostupni su na [b/h/s jeziku](#) i [engleskom jeziku](#) na web stranicama Univerziteta u Tuzli i Filozofskog fakulteta. Prema Studijskom programu na I ciklusu nije propisana izrada završnog rada.

2.2.2.6 Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa

Studijski program *Njemački jezik i književnost* ispunjava osnovne uvjete za internacionalizaciju nastave, a što pokazuje broj odlaznih studenata na mobilnost i broj dolaznog i odlaznog akademskog osoblja kroz međunarodne programe mobilnosti (ERASMUS, MEVLANA, Fulbright i dr.), što je dokaz da Univerzitet u Tuzli osigurava internacionalizaciju nastavnog plana i programa.

Studenti imaju obavezu da u toku I ciklusa obavje pedagošku i metodičku praksu u osnovnim i srednjim školama na području Tuzlanskog kantona, a praksa se izvodi u saradnji sa Pedagoškim zavodom Tuzlanskog kantona i Ministarstvom obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona.

Odsjek za njemački jezik i književnost blisko saraduje s Udruženjem nastavnika njemačkog jezika

BiH (BHDLV – Bosnisch-herzegowinischer Deutschlehrer/Innenverband) koje je osnovano u cilju razmjene iskustava i promoviranja novih pristupa u podučavanju. Odsjek u saradnji sa Udruženjem BHDLV organizira razne radionice, seminare, konferencije i učestvuje u različitim projektima edukativnog karaktera, te uključuje i studente u svoje aktivnosti. Jedan vid saradnje Filozofskog fakulteta, kao i Odsjeka za njemački jezik i književnost Univerziteta u Tuzli, je učešće zaposlenika Odsjeka u komisijama za provođenje eksterne mature (opće znanje i izborni predmet Njemački jezik) za učenike gimnazija u Tuzlanskom kantonu u organizaciji Pedagoškog zavoda Tuzlanskog kantona.

Ocjena ispunjenosti kriterija: ZNATNO ISPUNJEN

Preporuke Komisije stručnjaka:

Uvidom u Nastavni plan studijskog programa I ciklusa **Njemačka književnost** uočeno je da raspodjela ECTS bodova ne odgovara broju sati i opterećenju studenata. Broj ECTS bodova je potrebno smanjiti. Predloženo je da se ti bodovi eventualno raspodjele na dodatne izborne kolegije i drugi način koji smatraju da je moguć.

2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA

2.2.3.1 Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata

Nastavnici motivirano i predano pripremaju i izvode nastavu. Najveći motiv su im studentske ankete koje se provode dva puta godišnje. Posebno ih motiviraju slobodni komentari studenata kako bi se što bolje pripremili za nastavni proces.

Svakom nastavniku i saradniku se dostavljaju rezultati ankete po predmetima koje izvode, a nastavnici nakon razmatranja rezultata studentske ankete prilagođavaju način podučavanja i ispitivanja kako bi studenti bili motivirani i lakše usvajali znanja i vještine na nastavnom predmetu.

2.2.3.2 Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku

Predmetni nastavnici koriste metode koje su prilagođene sadržaju predmeta, te koje potiču studente na samostalno učenje, korištenje literaturom i razvijanje vlastite odgovornosti za savladavanje sadržaja, a uključuju, između ostalog, pisanje kratkih osvrti sa davanjem kritičkog mišljenja, eseja i seminarskih radova, vođenje dnevnika čitanja, samostalni rad na praktičnim zadacima, izradu multimedijalnih sadržaja poput izrade kratkih filmskih adaptacija odabranih književnih djela, pripremu prezentacija i drugih oblika samostalnih radova. Kao što je prethodno istaknuto, nastavnici i saradnici insistiraju na aktivnom uključivanju studenata u kontakt nastavu kroz diskusije i druge metode interaktivne nastave.

Studenti imaju konzultacije 5 sati tjedno, a imaju mogućnost konzultacija i putem e-maila.

2.2.3.3 Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa

specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa

Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa. Odredbama [Statuta Univerziteta u Tuzli](#) (član 209. i član 210.) definirani su uslovi i način polaganja ispita na fakultetima Univerziteta u Tuzli kao i organizacija i postupak polaganja ispita, način ocjenjivanja studenata i druga pitanja od značaja za polaganje ispita i ocjenjivanja. Također, način polaganja ispita i ocjenjivanje studenata je reguliran i [Pravilima o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Univerzitetu u Tuzli](#) i njihovim dopunama.

Provjere znanja studenata se realiziraju u skladu sa planom rada nastavnog predmeta u toku semestra i čine predispitne obaveze, a uspješnost studenata u realizaciji istih je izražena bodovima prema jasno izraženom sistemu bodovanja (član 107. [Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona](#)). Završni ispiti se organiziraju po završetku nastave i nakon ovjere semestra prema prethodno utvrđenom rasporedu, a zatim i popravni ispiti. Uspješnost studenata na završnom ispitu se također izražava u bodovima. Za svaki nastavni predmet, silabus propisuje način provjere znanja sa tačno naznačenim kriterijima i metodama vrednovanja i ocjenjivanja. Silabusi su javno dostupni na web stranicama Filozofskog fakulteta i Univerziteta u Tuzli, a nastavnici upoznaju studente na početku semestra sa silabusom i načinom ispitivanja i ocjenjivanja.

2.2.3.4 Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje

Način polaganja ispita i ocjenjivanje studenata je regulirano Pravilima o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na univerzitetu u Tuzli i njihovim dopunama. Studenti su dakle upoznati sa svim procedurama za ocjenjivanje i žalbe. Upoznati su i sa metodama ocjenjivanja pismenih radova, seminara, ispitnim rokovima koji se objavljuju do 15.10. na oglasnoj ploči Odsjeka i web stranici Filozofskog fakulteta.

2.2.3.5 Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo

Na studijskom programu Njemačkog jezika i književnosti na I. ciklusu nema završnog rada.

2.2.3.6 Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima

Prema Statutu Univerziteta u Tuzli i [Statutu Studentskog parlamenta Univerziteta u Tuzli](#), predstavnici studenata su uključeni u rad sljedećih tijela: Vijeće studijskog odsjeka za Njemački jezik i književnost (po jedan predstavnik sa svakog ciklusa studija), Naučno-nastavno vijeća Filozofskog fakulteta (četiri predstavnika studenata) i Senat Univerziteta u Tuzli (15 % sa svakog ciklusa), a koja su nadležna za upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima i realizaciji nastavnog procesa. Jedan predstavnik studenata je, također, i član Odbora za upravljanje kvalitetom kojeg imenuje Senat na prijedlog dekana (član 116. Statuta Univerziteta u Tuzli).

2.2.3.7 Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima

za savjetovanje o budućem razvoju karijere

U okviru svakog nastavnog predmeta na studijskom programu organiziraju se termini konsultacija što podrazumijeva komunikaciju između studenata i nastavnog osoblja koja nema za cilj isključivo savladavanje postavljenih zadataka u okviru nastavnog programa već i usmjeravanje studenata ka budućoj akademskoj i profesionalnoj karijeri. Nažalost, posebna služba za savjetovanje o budućem razvoju karijere, koja postoji na evropskim univerzitetima, a koja bi u sebi inkorporirala i službu savjetovanja u širem smislu studentskih potreba, na Univerzitetu u Tuzli ne postoji. Ovu bi službu u budućnosti svakako trebalo ustanoviti i podržati njen rad.

Ocjena ispunjenosti kriterija: ZNATNO ISPUNJEN

Preporuke Komisije stručnjaka:

Pohvalno je što su ankete dodatan motiv za prilagođavanje načina još uspješnijeg podučavanja. Također je pozitivno što se od studenata traži što je moguće više samostalnog rada i što se potiču diskusije i ostali vidovi interaktivne nastave.

Iako su nastavnici na studiju posvećeni savjetovanju svojih studenata i oko njihove buduće karijere Komisija smatra da bi posebna *Služba za savjetovanje o budućem razvoju karijere* bila bi jako korisna i trebalo bi je što prije ustanoviti na razini Univerziteta.

2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE

2.2.4.1 Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima

Postoje jasno definisane procedure za upis studenata te priznavanje njihovih ranijih postignuća i vremena prethodnog školovanja ili studija na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Prilikom definisanja upisne politike i upisnih kvota uzimaju se u obzir brojevi svršenih studenata prijavljenih u evidenciji Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona i broj prijavljenih studenata za upis u odnosu na području Tuzlanskog kantona. U obzir se uzimaju ljudski i prostorni resursi potrebni za realizaciju studijskog programa. Vijeće studijskog odsjeka za njemački jezik i književnost prati procedure za prikupljanje, praćenje i djelovanje na temelju informacija o napredovanju studenata u toku studija. Kontinuirano se vrši prikupljanje podataka o uspješnosti studenata na ispitima. Analiza prolaznosti se vrši nakon svakog ispitnog roka, a razmatra je vijeće studijskog programa te predlaže mjere poboljšanja prolaznosti.

2.2.4.2 Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju

Član 287. [Statuta Univerziteta u Tuzli](#) definira Postupak priznavanja diploma. [Pravilnikom o načinu i](#)

[postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Univerzitetu u Tuzli](#) i [Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Univerzitetu u Tuzli](#) bliže se definira dokumentacija koju je potrebno predati, kriteriji za priznavanje, komisija za priznavanje i rokovi.

Do sada su imali nekoliko primjera za uspješno priznavanje ocjena, ETCS bodova etc. studenata koji su se vraćali sa razmjena sa europskih univerziteta te priznavanje ocjena, ECTS bodova etc. studenata koji su se prebacivali na Univerzitet u Tuzli sa drugih univerziteta u Bosni i Hercegovini te iz regiona.

2.2.4.3 Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili

Studentu koji je uspješno izvršio sve obaveze utvrđene studijskim programom, Univerzitet u Tuzli izdaje diplomu. Uz diplomu se izdaje i dodatak diplomi. [Obrazac Dodatka diplomi](#) dostupan je na web stranici Univerziteta. [Pravilnik o formi i grafičkim standardima diplome i dodatka diplomi o završenim ciklusima studija](#) definiše izgled Dodatka diplomi.

Ocjena ispunjenosti kriterija: *POTPUNO ISPUNJEN*

Preporuke Komisije stručnjaka:

Za ovaj kriterij Komisija nema nikakve dodatne preporuke.

2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI

2.2.5.1 Broj i kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje

Sukladno normama opterećenosti, za realizaciju studijskog programa Njemački jezik i književnost angažiran je dovoljan broj akademskog i neakademskog osoblja. Kao indikatore kvaliteta studijskog programa potrebno je, pored broja akademskog osoblja, uzeti u obzir omjer student/osoblje i diplomirani student/osoblje (Tabela 7) i omjer student/administrativno osoblje (Tabela 8).

U akademskom procesu na Odsjeku za njemački jezik i književnost sudjeluje 6 nastavnika i saradnika u stalnom radnom odnosu, i to: 1 redovna profesorica, 3 vanredna profesora, 1 docentica i 1 asistentica, a za potrebe nastavnog procesa angažirano je i 7 vanjskih saradnika: 2 izabrana viša asistenta, 2 izabrana asistenta i 3 stručnjaka iz prakse.

2.2.5.2 Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje

Redovito se prati i analizira situacija oko akademskog osoblja te rokova za napredovanje. Prema Statutu Univerziteta u Tuzli definirani su uslovi za izbor u zvanja sa svim relevantnim kriterijima.

Napredovanje zaposlenog akademskog osoblja se vrši putem internog konkursa, a nastavnik ili suradnik dužan je šest mjeseci prije isteka izbora u zvanje podnijeti zahtjev Naučno-nastavnom vijeću za pokretanje procedure izbora, odnosno objavljivanja internog konkursa. Interni konkurs se objavljuje na web-stranici Univerziteta. Zapošljavanje akademskog osoblja i izbor u zvanje bez zasnivanja radnog odnosa se vrše putem javnog konkursa koji se objavljuje na web stranici i dnevnim novinama, a postupak izbora i zapošljavanje se vrši prema procedurama utvrđenim navedenim članovima Statuta.

Akademsko osoblje zaposleno na Studijskom programu Njemački jezik i književnost je posvećeno naučno-istraživačkom radu. Naime, akademsko osoblje je učestvovalo u nizu domaćih i međunarodnih naučno-istraživačkih projekata, te stručnih i razvojnih projekata. Također, redovito učestvuje na međunarodnim i domaćim konferencijama na kojima prezentiraju radove, te objavljuju radove u međunarodnim i domaćim časopisima. Članovi su redakcija, recenzenti domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika.

[Pravilnik o studentskoj evaluaciji kvaliteta izvođenja nastave](#) uređuje postupak evaluacije izvođenja nastave od strane studenata putem anketiranja. Ankete za cilj imaju evaluaciju kvaliteta izvođenja nastave na nastavnom predmetu u toku semestra. Ovaj Pravilnik također propisuje mjere za unaprjeđenje kvaliteta, odnosno korektivne mjere u cilju postizanja zadovoljavajućeg kvaliteta nastavnog procesa na predmetima ili kod predmetnog nastavnika.

2.2.5.3 Visokoškolska ustanova primjenjuje pravične i transparentne procese i procedure kod zapošljavanja i unaprjeđenja zaposlenih. Procedure su utvrđene unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Članovi u sastavu komisije za izbor u zvanje akademskog osoblja su kompetentni u datoj naučnoj/umjetničkoj oblasti (poljima i granama) u kojoj kandidat traži izbor u zvanje

Procedure za izbor i zasnivanja radnog odnosa, kao i promoviranje u više zvanje definirane su Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona i Statutom Univerziteta u Tuzli. Članovi [Statuta Univerziteta u Tuzli](#) (od člana 236. do člana 256.) detaljno definiraju izbor akademskog osoblja. Članovi definiraju period izbora akademskog osoblja i način pokretanja procedura za izbor u više ili isto zvanje, uslove i kriterije za izbor akademskog osoblja u saradnička i naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja (uključujući definiranje relevantnosti radova, publikacija, pristupnog predavanja, neistovremenost postojanja više izbora u zvanje), način izbora u uže naučne oblasti i promjenu naučne oblasti u srodnu prilikom napredovanja, istek izbornog perioda, procedure objavljivanja internog i javnog konkursa, te procedure imenovanja komisije za sačinjavanje izvještaja, rokove i način sačinjavanja izvještaja, te kriterije bodovanja uslova za izbor u zvanje.

Nastavnici i saradnici Filozofskog fakulteta se biraju na uže naučne oblasti. Na Studijskom programu Njemački jezik i književnost nastavnici se biraju u jednu od dvije uže naučne oblasti: *Savremeni njemački jezik i Njemačka književnost*. U skladu s Članom 248. Statuta akademsko osoblje na Univerzitetu ne može istovremeno posjedovati izbor u dva ili više različitih akademskih zvanja, ali nastavnicima izabranim u naučno-nastavno zvanje na jednoj užoj naučno-nastavnoj oblasti, na vlastiti zahtjev, će se omogućiti izbor u više zvanje na drugoj srodnoj užoj naučnoj oblasti ukoliko ispunjavaju uslove za izbor u više zvanje (Član 249. Statuta).

2.2.5.4 Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija

Akademsko osoblje da bi se bavilo naučno-istraživačkim radom i profesionalno razvijalo zbog loše

financijske situacije, tj. nedostatka vlastitih sredstava Univerziteta za podršku projektima, odlascima na konferencije i nabavku opreme, objavljivanje knjiga i sl. mora ulagati vlastita sredstva ili pronalaziti druge načine financiranja (projekte, druge institucije).

Do sada nije bila ustaljena praksa uključivanja studenata I. ciklusa u naučno-istraživačke projekte koji se izvode na Odsjeku zbog vrste naučno-istraživačkih projekata koji su provodeni i limitiranih financijskih sredstava. Međutim, to nikako ne znači da nastavnici nedovoljno prate rad studenata i ne prepoznaju njihov potencijal. U okviru mogućnosti koje pružaju različiti programi studentske mobilnosti (ERASMUS, MEVLANA i dr.), a u kojima učestvuje i samo akademsko osoblje te stvara veze, akademsko osoblje posvećeno je iznalaženju stipendija za nastavak studiranja i istraživanja studenata I ciklusa studija Njemačkog jezika i književnosti o čemu može posvjedočiti spisak o mobilnosti studenata.

2.2.5.5 Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja

Periodično se organiziraju obuke npr. obuka zaštite od požara, obuke iz oblasti stranih jezika i informacionih tehnologija koje omogućuju usavršavanje administrativnog i pomoćnog osoblja. Administrativno osoblje se dodatno obučava prilikom uvođenja novih informatičkih sistema za upravljanje informacijama, npr. informatički sistem za studentske službe. Administrativno osoblje ima mogućnost korištenja programa mobilnosti kao što su treninzi u sklopu projekata ERASMUS+, čiji se konkursi objavljuju redovno na Web stranici Univerziteta u Tuzli.

Ocjena ispunjenosti kriterija: ZNATNO ISPUNJEN

Preporuke Komisije stručnjaka:

Iako se akademsko osoblje snalazi na razne načine da bi se bavilo naučno-istraživačkim radom UNTZ mora iznaći dodatna sredstva koja bi omogućila akademskom osoblju da češće sudjeluje na konferencijama, objavljuje naučne radove, pohađa seminare i ide na studentske boravke.

Što se tiče administrativnog i pomoćnog osoblja situacija je takva da se ponekad održavaju tečajevi stranih jezika ili obuku iz informatike. Pozitivno je što administrativno osoblje npr. iz referade ima redovitu obuku prilikom uvođenja novih informatičkih sistema za upravljanje, za ostale je to rjeđe. U IT-službi radi samo 5 ljudi na 6000 studenata i 200 nastavnika što je jako malo i previše su opterećeni. Potrebno je barem 12 ljudi u IT sektoru. U razgovoru s djelatnicima čuli smo da nailaze na nerazumijevanje te da već dulje vremena IT sektor bezuspješno traži sastanak s menadžmentom. Nisu zadovoljni plaćanjem potrebnih edukacija za službenike u službi za ekonomske poslove. Nema ni financijske motivacije za to ako su magistri ili doktori nauka. ne primaju nikakve nagrade za deset, dvadeset godina staža. Smatramo da bi bilo korektno nagraditi i administrativno osoblje o čemu svakako menadžment Univerziteta u Tuzli treba voditi računa uz mehanizme koji mu stoje na raspolaganju.

2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE

2.2.6.1 Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima

Fizički resursi kojima raspolaže Odsjek za njemački jezik i književnost u skladu su sa preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona. Univerzitet u Tuzli je visokoškolska ustanova koja je organizaciono integrirana, tako da prostori pojedinačnih organizacionih jedinica – fakulteta stoje na raspolaganju za realizaciju svih studijskih programa.

Studij njemačkog jezika i književnosti raspolaže s prostorima na fakultetu i van njega koje koriste za svoje potrebe u nastavi. Za potrebe izvođenja nastave studijskog programa *Njemački jezik i književnost* koriste dvije učionice u zgradi Filozofskog fakulteta u kojima se odvija nastava za studente svih godina studija (010 i 105), ali i fakultetska biblioteka i čitaonica, opremljena računarima koju studenti također koriste za samostalni rad. Osim toga imaju i 3 kabineta (008, 10A i 041/1).

2.2.6.2 Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta

U nastavnom procesu koristi se pametna ploča koju je Odsjek dobio od Goethe-Instituta iz Sarajeva, kao i računari koji su uvezani s pametnom pločom. Za potrebe nastavnog procesa nastoji se iskoristiti postojeća infrastruktura da bi se izvodila nastava kroz savremena nastavno-naučna sredstva i metode. U svojim kabinetima i fakultetskim prostorijama osoblje Odsjeka raspolaže s dva desktop računara, jednim laptop računarom, dva printera te jednim printerom/skenerom/kopiraparatom, koji se koriste za potrebe nastavnog procesa i istraživanja. Veći dio ove opreme akademsko osoblje je osiguralo kroz naučno-istraživačke i razvojne projekte, dok je mali dio nabavljen od strane institucije. Odsjek za njemački jezik i književnost raspolaže s jednim aparatom za fotokopiranje većeg kapaciteta (na nivou fakulteta), te četiri ugrađena video projektora u učionicama.

Studenti koriste literaturu iz biblioteke Filozofskog fakulteta u sklopu koje se nalazi i čitaonica. Fakultetska biblioteka raspolaže sa **843 naslova** iz oblasti njemačkog jezika i književnosti (knjige, monografije, rječnici, antologije, zbornici radova, časopisi, itd). Preko 500 knjiga se nalazi u kabinetima profesora i stoji na raspolaganju osoblju i studentima za potrebe naučno-istraživačkog rada. Većinu literature čini obavezna udžbenička literatura na njemačkom jeziku koja je studentima neophodna za spremanje ispita iz pojedinih predmeta, a manji broj naslova je na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Odsjek za njemački jezik i književnost ima dugogodišnju saradnju s Austrijskom bibliotekom u Bosni i Hercegovini, koja djeluje u sklopu Univerzitetske i narodne biblioteke „Derviš Sušić“. Na osnovu sporazuma o saradnji s Bibliotekom i Austrijskom bibliotekom, studentsko i nastavno osoblje ima pristup brojnim naslovima, udžbenicima, monografijama, književnim i lingvističkim djelima, kao i raznim bazama kojima raspolaže Austrijska biblioteka, a u slučaju potrebe ustupljuje nastavnicima i saradnicima svoje prostorije za održavanje jednog dijela nastave.

2.2.6.3 Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka

Čitaonički prostor raspolaže sa četiri desktop računara sa pristupom internetu preko kojih se može ostvariti pristup samo besplatnim informatičkim bazama, prvenstveno katalogima CEEOL, COBISS, ROI, SCINDEX, Hrčak, itd. Odsjek za njemački jezik i književnost ima dugogodišnju saradnju s Austrijskom bibliotekom u Bosni i Hercegovini, koja djeluje u sklopu Univerzitetske i narodne biblioteke „Derviš Sušić“.

2.2.6.4 Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost

Univerzitet u Tuzli ima Strategiju razvoja Univerziteta u Tuzli za period 2021-2027. godina koja za cilj ima osiguravanje adekvatnih resursa za učenje i podršku studentima kao i unaprjeđenje nastavnog procesa. Ulaganja u fizičke resurse i opremu se planiraju na nivou Univerziteta. Filozofski fakultet dostavlja potrebe za ulaganja jednom godišnje u skladu s procedurama, a prijedlog se sačinjava na osnovu trenutnog stanja fizičkih resursa i opreme i prioriteta za ulaganje. Na osnovu prijedloga, nadležne službe Univerziteta donose odluke o ulaganjima, a ono što je prioritarno Filozofskom fakultetu ne bude uvijek prioritarno Univerzitetu, te su ulaganja u sam Filozofski fakultet rijetka i mala. Postoji mnogo aspekata fizičkih resursa i opreme za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost koje bi trebalo unaprijediti, obnoviti ili nabaviti, ali zbog nedovoljno raspoloživih finansijskih sredstava to nije moguće.

2.2.6.5 Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa

Odsjek za njemački jezik i književnost ima dugogodišnju saradnju s Austrijskom bibliotekom u Bosni i Hercegovini, koja djeluje u sklopu Univerzitetske i narodne biblioteke „Derviš Sušić“. Na osnovu sporazuma o saradnji s Bibliotekom i Austrijskom bibliotekom, studentsko i nastavno osoblje ima pristup brojnim naslovima, udžbenicima, monografijama, književnim i lingvističkim djelima, kao i raznim bazama kojima raspolaže Austrijska biblioteka, a u slučaju potrebe ustupljuje nastavnicima i saradnicima svoje prostorije za održavanje jednog dijela nastave.

Ocjena ispunjenosti kriterija: *POTPUNO ISPUNJEN*

Preporuke Komisije stručnjaka:

Unatoč tome što se nastavnici i studenti snalaze na razne načine vezane uz suradnju s Austrijskom bibliotekom i korištenjem njihovih resursa Univerzitet u Tuzli treba obavljati svoju ključnu aktivnost – naučni i istraživački rad – kako bi aktivno pratio razvoj nauke i dostignuća, koja direktno i najviše utiču na prosperitet i razvoj društvene zajednice te redovito ulagati i u Filozofski fakultet i njegove potrebe.

2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.7.1 Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa

Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju redovito prikuplja i obrađuje informacije koje dobije nakon svakog ispitnog roka. Analizu prolaznosti razmatra i Vijeće studijskog odsjeka, detektira probleme na osnovu prolaznosti i predlaže mjere za poboljšanje. Naučno-nastavno vijeće Filozofskog fakulteta razmatra izvještaj o analizi prolaznosti te isti prosljeđuje na razmatranje Senatu Univerziteta u Tuzli.

Prilikom napuštanja nezavršenog studija, studenti ispunjavaju anonimnu anketu u Studentskoj službi Filozofskog fakulteta u kojoj, između ostalog, daju i razloge napuštanja studija. Menadžment Fakulteta periodično analizira ove ankete. Ukoliko je navedeni razlog napuštanja vezan za strukturu i sadržaj studijskog programa ili određeni predmet, daje upute Vijeću studijskog odsjeka da razmotri navedene razloge i uzme ih u obzir pri inoviranju studijskog programa i silabusa.

Odsjek za njemački jezik i književnost prati i zapošljivost bivših studenata. Kroz mrežu neformalnih kontakata s bivšim studentima (kontaktima na seminarima koje organiziraju strukovna udruženja ili Odsjek, kontaktima preko Pedagoškog zavoda, otvorenim predavanjima, ali i ličnim kontaktima sa studentima koji rade u zemlji ili inostranstvu, kao i kontaktima s poslodavcima), Odsjek za njemački jezik i književnost ima vrlo jasnu sliku o zapošljivosti svojih studenata u zemlji i inostranstvu.

Redovno se vrši prikupljanje i analiziranje podataka o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra.

2.2.7.2 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata

Menadžment Filozofskog fakulteta i uposlenici Odsjeka za njemački jezik i književnost u saradnji sa Studentskom službom Fakulteta prate brojno stanje studenata, kao i brojno stanje nastavnika, njihovo zvanje, te odnos uposlenika i vanjskih saradnika. Pored ovog, e-PIK je informacijski sistem na nivou Univerziteta koji prati naučno-istraživački rad nastavnika i saradnika, referentnost, objavljene radove i slične podatke.

Služba za pravne, kadrovske i opće poslove Univerziteta u Tuzli redovno prikuplja i analizira podatke za svaku akademsku godinu o broju, starosnoj strukturi i spolu akademskog osoblja. Služba sačinjava statistički izvještaj o nastavnom i nenastavnom osoblju u visokoškolskoj ustanovi i isti dostavlja Federalnom zavodu za statistiku. Kadrovska služba se koristi svojom bazom podataka. Ovi podaci se unose i u jedinstvene obrasce Centra za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli.

Ocjena ispunjenosti kriterija: *POTPUNO ISPUNJEN*

Preporuke Komisije stručnjaka:

Nastaviti sa aktivnostima osnivanja alumni organizacije radi još bolje i brže razmjene relevantnih podataka koji mogu poboljšati nastavni i istraživački proces.

2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.8.1 Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku

Univerzitet u Tuzli objektivno i pravovremeno informira javnost ažuriranim informacijama o odobrenim studijskim programima putem svoje web stranice <http://unitz.ba/> i medija. Također, Filozofski fakultet informira javnost o svim bitnim aspektima svog djelovanja putem web stranice, promotivnih materijala i medija. Web stranica Filozofskog fakulteta je dostupna na web adresi <http://www.ff.untz.ba/>, a sadrži i odjeljke za svaki odsjek, podatke o misiji, viziji, strategiji, organizacionoj strukturi, menadžmentu, akademskom osoblju, studijskim programima i zvanjima, istraživačkoj aktivnosti i svim događajima i aktuelnostima u radu, te se redovito ažurira novim sadržajima. Web stranice univerziteta i Filozofskog fakulteta sadrže sadržaje na b/h/s jeziku i dio (više od 50%) na engleskom jeziku.

S ciljem promocije studijskih programa Filozofski fakultet je osmislio seriju videa pod nazivom „[Budi kao... Upiši Filozofski](#)“ u kojima alumniji ukratko opisuju svoju sadašnju karijeru i predstavljaju razloge zašto upisati Filozofski fakultet, odnosno određeni Odsjek. Sadržaj je dostupan na web stranici i društvenim mrežama Filozofskog fakulteta. Odsjek njemačkog jezika i književnosti aktivno informira javnost o organizacija stručnih seminara, otvorenih predavanja, predavanja gostujućih nastavnika, aktivnostima sa srednjoškolcima, studentskim aktivnostima poput seminara, humanitarnih akcija, posjeta, ekskurzija, mobilnosti itd. S ciljem promoviranja akademske razmjene studenata i nastavnika također se snimaju i intervjui s gostujućim predavačima i studentima u programima razmjene koji borave na Filozofskom fakultetu, kao i intervjui sa studentima Odsjeka njemačkog jezika koji su boravili na drugim univerzitetima.

Uspješno se organiziraju naučno-popularna predavanja za građanstvo pod nazivom Srijeda na Filozofskom., čime se želi potaknuti popularizacija nauke, te obogatiti kulturni život grada. Pored web stranice i društvenih mreža, menadžment Fakulteta informira javnost o studijskim programima i putem javnih glasila. Kroz aktivnu saradnju s lokalnim medijskim kućama i gostovanja u emisijama RTV TK, RTV 7, RTV Slon i BHT, BH radio 1 itd. javnost je upoznata sa najvažnijim aspektima rada ustanove, kao i svim ostalim pitanjima koja su od važnosti za zajednicu.

Ocjena ispunjenosti kriterija: *POTPUNO ISPUNJEN*

Preporuke Komisije stručnjaka:

Unatoč tome što nema institucionalne podrške za promoviranje studijskih programa, nastavnici i studenti uspješno promoviraju studij Njemačkog jezika i književnosti u široj društvenoj zajednici. Preporuka je da se nastavi u istom smjeru.

2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA

2.2.9.1 Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana

Politika osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli daje osnovne smjernice za evaluaciju studijskih programa, a one uključuju redovite postupke evaluacije rada nastavnika i saradnika, praćenje ocjenjivanja, praćenje studentske prolaznosti, praćenje zadovoljstva svih učesnika studijskog programa, te njihovo informiranje o studijskom programu. Ovaj dokument također propisuje i procedure za unaprjeđenje procesa, te procedure interne evaluacije kvaliteta obrazovanja. Evaluaciju i preduzimanje mjera i aktivnosti za unaprjeđenje studijskog programa vrši Vijeće studijskog odsjeka Njemački jezik i književnost, Naučno-nastavno vijeća Filozofskog fakulteta i njegovov menadžment, odnosno cjelokupno nastavno osoblje. Uz aktivno učešća svih nastavnika i saradnika nije moguće pratiti i osmisliti kvalitetne promjene studijskog programa niti ih djelotvorno provesti u praksi.

2.2.9.2 Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog

Rezultati internih evaluacija Odsjeka koriste se u cilju unaprjeđivanja studijskih programa i nastavnog procesa. Posljednje inoviranje studijskog programa i silabusa je izvršeno u februaru 2023. godine, a u cilju postizanja kompatibilnosti sa sličnim programima na respektabilnim univerzitetima u okruženju i ponudom novih relevantnijih sadržaja, ali i u skladu sa fizičkim i ljudskim resursima. Prilikom izmjena studijskih programa, Vijeće studijskog odsjeka za njemački jezik i književnost, predlaže izmjene nastavnog plana i programa na osnovu povratnih informacija iz studentskih anketa i informacija nastavnika u vezi s izvođenjem nastave, ali i na osnovu prakse drugih akreditiranih srodnih studijskih programa u zemlji i regionu. Uzimaju se u obzir i brojevi upisanih i diplomiranih studenata, njihova zapošljivost, procenat prolaznosti, te prosječna ocjena na studiju.

Na Univerzitetu u Tuzli, nije propisan formalni način anketiranja akademskog i administrativnog osoblja o studijskom programu, te nastavnom procesu, stepenu realizacije ishoda učenja i njihove relevantnosti za tržište rada. Osim studentske ankete, ne postoji formalizirani način prikupljanja povratnih informacija od akademskog i administrativnog osoblja u vezi studijskog programa. Akademsko i administrativno osoblje se anketira u vezi drugih pitanja, a jedina dodirna tačka sa studijskim programima je dostupnost resursa. Nastavnici i saradnici Odsjeka za njemački jezik i književnost razmjenjuju i razmatraju povratne informacije ne samo nastavnika, suradnika u nastavi, studenata, ali i mišljenje struke te ih koriste za unapređenje i inoviranje studijskog programa.

2.2.9.3 Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl

Univerzitet u Tuzli ima akcioni plan internacionalizacije predstavljen u Strategiji internacionalizacije Univerziteta u Tuzli, a ono što je relevantno za studijski program Njemački jezik i književnost je internacionalizacija nauke i internacionalizacija nastave. Kao što je već spomenuto, nastava na

studijskom programu se izvodi na njemačkom jeziku što stvara pretpostavke za odlazak domaćih i dolazak stranih studenata i akademskog osoblja preko programa mobilnosti. Što se tiče internacionalizacije nauke, članovi Odsjeka za njemački jezik i književnost aktivno učestvuju u međunarodnim projektima i objavljuju radove većinom na njemačkom jeziku, a što se vidi iz njihovih biografija.

Jedan vid realizacije međunarodne i međuuniverzitetske saradnje je putem dogovorenih i potpisanih međuuniverzitetskih bilateralnih sporazuma, međunarodnih naučnih i stručnih projekata Evropske komisije, kroz saradnju fakulteta, kao i putem međunarodnih aktivnosti studentskih udruženja. Univerzitet u Tuzli je član Dunavske rektorske konferencije, Alpe Adria Konferencije, Međunarodne asocijacije Univerziteta Dubrovnik, EUA-e, URASCHE-e, čime se ostvaruju pretpostavke za aktivno sudjelovanje na međunarodnim skupovima vezanim za uključivanje Univerziteta u evropska kretanja.

Univerzitet u Tuzli je član Dunavske rektorske konferencije, Alpe Adria Konferencije, Međunarodne asocijacije Univerziteta Dubrovnik, EUA-e, URASCHE-e, čime se ostvaruju pretpostavke za aktivno sudjelovanje na međunarodnim skupovima vezanim za uključivanje Univerziteta u evropska kretanja. Ured za međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu vodi evidenciju o stranim studentima i nastavnicima, kao i studentima i nastavnicima Univerziteta u Tuzli koji učestvuju u programima mobilnosti na drugim univerzitetima. Podatke za Filozofski fakultet, odnosno Odsjek za njemački jezik i književnost, također vodi Ured na nivou Univerziteta. Ured posjeduje evidenciju o broju dolaznih i odlaznih studenata u programima aktivnosti, postignutim akademskim rezultatima za svakog pojedinačnog studenta u vidu prepisa ocjena, predmete koje su slušali u vidu ugovora o učenju, te sve ostale relevantne podatke poput potvrda o uspješno završenoj mobilnosti i sl.

Podatke o zapošljavanju diplomiranih studenata Univerzitet periodično dobiva od Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona i koristi ih pri izradi upisne politike, kao i u druge svrhe.

2.2.9.4 Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata

Univerzitet u Tuzli jednom godišnje vrši reviziju efikasnosti korištenja materijalno-tehničkih resursa, njihove dostupnosti i adekvatnosti u cilju podrške nastavnom procesu, te sačinjava planove investiranja u resurse u cilju unaprjeđenja efikasnosti rada. Visokoškolska ustanova posjeduje određene procedure za redovito prikupljanje i obradu informacija, informacione sisteme, te jedinstvene obrasce koji su kreirani tako da omogućavaju brzu analizu podataka. Na Univerzitetu u Tuzli vrši se anketiranje akademskog i administrativnog osoblja o kvalitetu, savremenosti i dostupnosti resursa ([Pravilnik o anketiranju zaposlenika Univerziteta u Tuzli](#)). Posebna anketa za studente u vezi zadovoljstva resursima nije osmišljena i ne provodi se.

Ocjena ispunjenosti kriterija: ZNATNO ISPUNJEN

Preporuke Komisije stručnjaka:

Na razini Univerziteta u uredu za međunarodnu suradnju ima premali broj djelatnika (prorektor, stručni saradnik i prevoditelj). Korisno bi bilo da na Filozofskom postoji osoba koja bi bila studentima na raspolaganju za pitanja mobilnosti s obzirom na postojanje jezičnih studija na fakultetu i potrebe studenata da provedu neko vrijeme u zemlji u kojoj se govori jezik koji studiraju. Mogućnosti za stipendiranje postoje, ali brojevi i odlaznih i dolaznih mobilnosti su dosta skromni. Ovo bi se moglo poboljšati i imenovanjem određene osobe (koordinatora) koja bi se time bavila na Filozofskom fakultetu, jer je na njemu i najveći potencijal za mobilnost.

2.2.10 MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA

2.2.10.1 Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva

Studenti i nastavno osoblje su o mogućnostima za mobilnost informirani putem web stranica Univerziteta i Filozofskog fakulteta. U okviru međunarodnih projekata (ERASMUS+, CEEPUS, Mevlana, Fulbright i dr.) studenti i nastavnici imaju mogućnost sudjelovanja na projektima u suradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva. Kroz zajedničke prijave i učešće na projektima u suradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama dodatno promoviraju i unaprijeđuju mobilnost akademskog osoblja i studenata. Trenutno su nastavnici Odsjeka za njemački jezik i književnost uključeni u CEEPUS mreže CIII-AT-0119-13-1819 E-BOLOGNA-Network for Translation Studies and Transcultural Communication Programmes in Central, Eastern and South-Eastern Europe, CIII-SI-0711-02-1314 TRANS – TRANSkulturelle Kommunikation und TRANSlation, te COST akciju CA16204 - Distant Reading for European Literary History (DISTANT-READING). Odsjek za njemački jezik i književnost je nekoliko puta organizirao i radionice za svoje studente na kojima su studenti koji su boravili na drugim univerzitetima u sklopu programa razmjene držali kratke prezentacije studentima zainteresiranim za mobilnost, te ih predstavljanjem svojih iskustava i praktičnim savjetima poticali da se prijave na programe mobilnosti. Ured za međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu ima preko 100 potpisanih bilateralnih sporazuma.

2.2.10.2 Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni

Član 1. Statuta Univerziteta u Tuzli propisuje način prepoznavanja evropskog kreditnog transfer sistema (ECTS). U skladu sa Ugovorom o učenju koji student zaključuje sa Univerzitetom, uz odobrenje dekana fakulteta, priznaje mu se vrijeme, ocjena i ECTS bodovi ostvareni tokom razmjene. Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti uređuju se osnovna načela mobilnosti dolaznih i odlaznih studenata, akademskog i administrativnog osoblja na Univerzitetu u Tuzli, vrsta i trajanje mobilnosti, postupak prijave, osnovne isprave, prava i obaveze studenata, akademskog i administrativnog osoblja, uloga ECTS koordinatora na fakultetima, Odbora ECTS koordinatora, kao i pitanja vezana za provedbu programa mobilnosti. Članovi 6. do 21. detaljno reguliraju studentsku mobilnost i procedure. Tim članovima se daju osnovne definicije vezane za mobilnost studenata, trajanje mobilnosti, sadržaj dokumenata studentske mobilnosti te se detaljno odvojeno regulira status odlaznih i dolaznih studenata, a što uključuje i detaljno razrađen način priznavanja vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene. U skladu s Pravilnikom, na nivou fakulteta, glavnu ulogu imaju dekan i ECTS koordinator, a čija su zaduženja detaljno definirana Pravilnikom.

2.2.10.3 Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje

Problem Ureda za međunarodnu suradnju je u malom broju uposlenika (prorektor, jedan viši stručni suradnik i prevoditelj). Na fakultetima, pa tako ni na Filozofskom fakultetu nema posebno osoblja koje je zaduženo za međunarodnu suradnju i koordinaciju. Ipak se ostvaruje znatan broj projekata koji su ili završeni ili još traju što je svakako pozitivno i pokazuje trendove koji se ogledaju u spremnosti za prihvatanje studenata i osoblja sa univerziteta iz inostranstva.

Ured za međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu vodi posebnu evidenciju o mobilnosti akademskog osoblja i studenata i dostavlja Senatu godišnji izvještaj o istom koji uključuje i rezultate SWOT analize.

Ocjena ispunjenosti kriterija: ZNATNO ISPUNJEN

Preporuke Komisije stručnjaka:

Iako postoji dosta dobra mogućnost za sudjelovanje na međunarodnim razmjenama i dolaznim i odlaznim broj studenata i nastavnika koji su ih koristili je skroman. Nastavnici trebaju intenzivnije motivirati svoje studente za korištenje ponuđenih stipendija kako bi se broj odlaznih studenata povećao.

Iako je Odsjek za njemački jezik i književnost zajedno sa drugim univerzitetima u zemlji i inostranstvu više puta aplicirao na višegodišnje Erasmus+ projekte, oni nažalost nisu odobreni, međutim to ih ne smije obeshrabriti i trebaju i dalje tražiti partnere i prijavljivati se.

Evidentan problem je i premali broj uposlenika u Uredu za međunarodnu suradnju na razini Univerziteta. Osim prorektora međunarodnom suradnjom se bave još jedan stručni saradnik i prevoditelj. Preporuka je da se na razini Univerziteta taj problem riješi i da se pokuša povećati i dolazna mobilnost.

3. Mišljenje o ishodu akreditacije

Prema analizi dostavljenog materijala studijskog programa „Njemački jezik i književnost“ na I. ciklusu studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli te posjete akreditacijskog tima u vremenu od 06.-07.12.2023. godine u sastavu prof. dr. *Ružica Zeljko-Zubac*, predstavnica akademske zajednice BiH, predsjednica Komisije stručnjaka; *Alma Hadžiselimović*, predstavnica pravde i prakse, članica Komisije stručnjaka; *Vesna Kosmajac*, predstavnica studenata, članica Komisije stručnjaka; prof. dr. *Emina Berbić Kolar*, predstavnica međunarodnih stručnjaka, članica Komisije stručnjaka i nakon što su održani susreti sa ciljnim grupama - Menadžmentom visokoškolske ustanove i organizacione jedinice kojoj pripada studijski program (rektor, dekan, generalni sekretar), sa akademskim osobljem studijskog programa, sa predstavnicima studenata studijskog programa za Njemački jezik i književnost kao i sa administracijom (pravni i finansijski sektor), sa djelatnicima iz studentske službe i internacionalnog ureda, sa IT djelatnicima i administrativno-tehničkim osobljem organizacione jedinice Filozofskog fakulteta i nakon obilaska prostorija koje studijski program Njemačkog jezika i književnosti koristi za svoj rad akreditacijski tim, tj. Komisija za akreditaciju programa je došla do Zaključka da je potrebno izvršiti nekoliko ispravki u podjeli ECTS bodova, tj. dovesti ih u realne okvire prema broju sati, opterećenosti te drugim obvezama na kolegiju. Tim za samoevaluaciju klastera studijskog programa Njemački jezik i književnost - I ciklus je preporuku primio na znanje s namjerom da ispravi sve što je potrebno.

Pokazatelji za kreiranje Studijskog programa jasno su definirani aktima, a pri izradi samoevaluacije se poštuju kriteriji koje propisuje Agencija. Studijski program je usklađen sa programima drugih univerziteta u okruženju, ali i evropskim standardima. Predstavnici studenata su u svim upravljačkim tijelima od samog studija Njemačkog jezika i književnosti, preko Nastavničko-naučnog vijeća, Odbora za upravljanje kvalitete do Senata. Studentske ankete se provode dva puta u akademskoj godini i na njima sudjeluje jedan broj studenata njemačkog jezika iako nisu obvezne. Potrebno je motivirati što veći broj studenata da sudjeluju u studentskim anketama.

Kao pozitivne strane se mogu istaknuti dobra komunikacija studenata i nastavnika na studiju (upoznavanje sa silabusima kolegija na početku semestra, 5 sati konzultacija sedmično, komunikacija e-mailom, brza objava rezultata ispita, sve informacije dostupne na WEB-stranici). U biblioteci imaju dosta udžbenika i materijala potrebnih za nastavu što se donekle zadovoljava i korištenjem Univerzitetske i narodne biblioteke „Derviš Sušić“, a od velikog značaja je i korištenje Austrijske biblioteke u kojoj studenti mogu pronaći literaturu za potrebe studijskog programa.

Preporuka Komisije je upornija potražnja lektora – izvornog govornika za njemački jezik. I za ovaj program se predlaže osnivanje „Centra za karijeru“ na razini Univerziteta što bi svim studentima bilo od velike koristi pri savjetovanju i usmjeravanju karijere nakon što završe studij.

Program **Njemački jezik i književnost – I ciklus** je po većem broju kriterija (6) ocjenjen sa „znatno ispunjen“ i manjim brojem (4) „potpuno ispunjen“ .

Komisija jednoglasno utvrđuje da je ispunjenost potrebnih kriterija dostatna za uspješno izvođenje programa te predlaže akreditaciju istog.

Članovi komisije stručnjaka:

R. Zeljko - Zubac

Prof.dr. Ružica Zeljko-Zubac, Predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik Komisije stručnjaka

Alma Hadžiselimović

Alma Hadžiselimović, Predstavnik pravde i prakse, član Komisije stručnjaka

V Kosmajac

Vesna Kosmajac, Predstavnik studenata, član Komisije stručnjaka

Emina Berbić Kolar

Prof. dr. Emina Berbić Kolar, Predstavnik međunarodnih stručnjaka, član Komisije stručnjaka

4. Prilozi

Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

